

[Jørgen Estrup]

Det er klart, at en af baggrundene for den stilling, der blev taget i Det Udenrigspolitiske Nævn i sidste uge, hvor man kan sige, at der var en vis tvivl, var, at regeringen sad med et materiale, som Folketingets partier ikke sad med, og dermed havde et andet grundlag for at vurdere udviklingen. Derfor har udenrigsministeren jo altså også skrevet brevet til den sydafrikanske udenrigsminister så at sige for egen regning, vel vidende, hvordan Folketingets flertal så på sagen.

Jeg synes, det ville være naturligt og i overensstemmelse med sædvanlig parlamentarisk tradition, hvis regeringen sikrede sig, at Folketingets partier nu havde det samme grundlag som regeringen.

Riishøj (SF):

Jeg skal også hilse velkommen, at det hvide mindretal har accepteret, at der skal forhandles videre i Sydafrika, og i den holdning deler hele Folketinget tilfredsheden.

Det, der nu er spørgsmålet, og det er lidt en opfølgning af det, hr. Jørgen Estrup nævnte, er jo, hvordan man vurderer situationen nu. Derfor vil jeg spørge statsministeren, om statsministeren accepterer udenrigsministerens adfærd, nemlig at gå uden om Folketingets Udenrigsudvalg uanset den vedtagne køreplan og uanset det brev, som et flertal i Folketinget har sendt til udenrigsministeren så sent som i sidste uge. Deler statsministeren den opfattelse, at sanktionerne skal ophæves i dag eller i morgen, uden at der afholdes et møde i Folketingets Udenrigsudvalg eller et lignende møde? Det mener jeg meget klart må være meget vigtigt for en vurdering af udenrigsministerens og regeringens adfærd i denne sag.

Det andet spørgsmål, jeg vil stille til statsministeren, er, om statsministeren egentlig finder det rigtigt, at det udelukkende er en separat hvid folkeafstemning, der skal afgøre, om sanktionerne ophæves. Er det ikke rimeligt, at det sorte flertals synspunkter også inddrages i en samlet vurdering af folkeafstemningsresultatet?

Annette Just (FP):

Først vil jeg sige til lykke til Sydafrika, for jeg synes, det er en utrolig god afstemning, man har lavet.

Og så vil jeg spørge statsministeren, om det ikke er korrekt, når jeg har forstået det således, at sanktionerne mod Sydafrika vil blive ophævet allerede i dag, så snart afstemningsresultatet foreligger. Er det ikke netop det, der stod i det brev, regeringen sendte ned til de Klerk for knap en uge siden? Og er det ikke på grundlag af, at Socialdemokratiet faktisk har sagt ja til, at hvis man fik et sådant flertal, havde man så meget tillid til Socialdemokratiets egne repræsentanter, der havde været i Sydafrika og hørt de Klerk sige, at dette var den sidste ene hvide afstemning, der skulle være, at hvis man derefter havde et klart ja, så ville man kunne fjerne sanktionerne?

Derfor vil jeg gentage spørgsmålet: Vil sanktionerne blive ophævet i dag, som man har lovet?

Erik B. Smith (S):

Også jeg vil på Socialdemokratiets vegne glæde mig over det lykkelige resultat, der i dag er opnået i Sydafrika.

Jeg vil gerne spørge statsministeren – jeg forstod statsministeren sådan, at nu vil anden fase af sanktionerne ved kongelig anordning fra udenrigsministeren blive ophævet: Vil statsministeren drage omsorg for, at Udenrigsudvalget får forelagt den erklæring fra de Klerk, som klargør, at det her er det endelige mandat, søgt fra den hvide befolkning, og at de Klerk føler sig bundet af de fortsatte forhandlinger på baggrund af hensigtserklæringerne fra CODESA?

Ebba Strange (SF):

Også fra mig et tillykke til det gode resultat i Sydafrika. Og så lige et supplerende spørgsmål.

Jeg forstod på statsministeren, at han regnede med at have bred politisk opbakning til at ophæve sanktionerne nu. Jeg vil godt spørge statsministeren, hvordan han har konstateret, at den brede politiske opbakning er til stede, eller hvordan han vil konstatere det.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Må jeg først sige, at efter min opfattelse er det helt afgørende – og for os alle – at vi kan konstatere nu, at de to betingelser, mange har lagt vægt på, foreligger opfyldt.